

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2285

Vragen van het lid **Mutluer** (PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het artikel over het falende communicatiesysteem bij klopjacht Rijsbergen* (ingezonden 15 maart 2023).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 14 april 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2168.

Vraag 1, 2 en 3

Kent u het bericht «Communicatiesysteem politie faalt bij klopjacht Rijsbergen, woede bij agenten»?¹

Kunt u de woede bij de agenten begrijpen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat het falen van het communicatiesysteem C2000 voor de desbetreffende hulpdiensten, waaronder de politie, tot gevaarlijke situaties kan leiden? Zo ja, was daar tijdens de klopjacht bij Rijsbergen sprake van en in welke mate? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2 en 3

Van hulpverleners wordt verwacht dat ze een stap naar voren doen als het nodig is. Ik neem dit signaal serieus en ik begrijp dat dit veel heeft gedaan met de betrokken agenten. We nemen dan ook maatregelen zodat zij hun werk zo veilig mogelijk kunnen doen. Het kunnen communiceren met collega's en meldkamer tijdens het werk is een belangrijke voorwaarde. We werken daarom dag-in-dag-uit om C2000 in de lucht te houden, verstoringen en dekkingsproblemen zoveel mogelijk te voorkomen en te verhelpen. Op donderdagavond 9 maart jl. is er een politieactie geweest in Rijsbergen waarbij drie overvallers zijn aangehouden. Bij deze politieactie konden agenten niet (goed) communiceren via het communicatiesysteem C2000. Betrokkenen gaven aan verbindingsproblemen te ervaren met het communicatiesysteem en in sommige gevallen was er sprake van een blikkerig geluid.

¹ Telegraaf, 9 maart 2023, «Communicatiesysteem politie faalt bij klopjacht Rijsbergen, woede bij agenten», Communicatiesysteem politie faalt bij klopjacht Rijsbergen, woede bij agenten | Binnenland | Telegraaf.nl

Vraag 4

Is het waar dat de essentie van het probleem in de antenne-installatie van een mobiele antennemast zat, waardoor er geen goede radiodekking mogelijk was? Wat gaat u concreet doen om dit te verhelpen? Is al duidelijk waar dit soort problemen die de dekking beperken nog meer kunnen plaatsvinden in Nederland? Zo ja, wordt dat in beeld gebracht en verholpen?

Antwoord 4

Het C2000 netwerk kent een dekkingsgraad van meer dan 97%, waardoor onze hulpverleners gelukkig in bijna heel Nederland met elkaar en de meldkamers in verbinding kunnen staan. Idealiter is deze dekking er altijd en overall, maar 100% beschikbaarheid kan nooit worden gegarandeerd. We monitoren het netwerk continu en grijpen in waar dat nodig is om problemen te voorkomen en te verhelpen. Mijn mensen staan dag en nacht klaar om deze problemen aan te pakken. Problemen met betrekking tot de dekking van C2000 kunnen op veel manieren ontstaan, zoals veranderingen in het landschap, de bebouwde omgeving en storende radiobronnen.

Deze problematiek, die samenhangt met het intensief gebruik van (een steeds beperktere ruimte van) radiofrequenties, neemt naar verwachting de komende jaren verder toe en heeft mijn volle aandacht. Incidenten zoals die vorige maand hebben plaatsgevonden worden dan ook serieus opgepakt en geanalyseerd door de Landelijke Meldkamer Samenwerking.

Ook neemt mijn ministerie samen met de korpsleiding en de Landelijke Meldkamer Samenwerking continu maatregelen om de dekking van het netwerk te optimaliseren. Hierbij kunt u denken aan aanpassingen in de software door nieuwe updates in het systeem aan te brengen en anderzijds door nieuwe opstelpunten te bouwen of andere technische mogelijkheden in te zetten².

De aanpak van gebieden met minder goede dekking wordt geprioriteerd aan de hand van een dekkingsissues prioriteringsprocedure. De lijst met gebieden die uit de dekkingsissues prioriteringsprocedure voortvloeit wordt jaarlijks herijkt, zodat inzichtelijk is welke gebieden de meeste problemen ervaren en met prioriteit dienen te worden aangepakt.

In Rijsbergen is ook een mobiel opstelpunt geïnstalleerd. Op vrijdag 10 maart werd na onderzoek van de beheerder van C2000 bekend dat de oorzaak van het verbindingprobleem een kapotte antenne installatie was in het mobiele opstelpunt. Dit defect is dezelfde dag nog hersteld. Analyses laten zien dat het hier een technisch mankement betrof bij het mobiele opstelpunt.

Vraag 5

Hoeveel heeft het C2000 tot op heden gekost? Wat was het initiële budget bij de start? Hoe vaak en met hoeveel is het budget sinds die tijd opgehoogd? Kan dit per jaartal worden aangegeven, ook in relatie met vernieuwde versies?

Antwoord 5

De kosten voor het C2000 netwerk vanaf de bouw van de vernieuwing van het C2000 netwerk staan weergegeven in de onderstaande tabel.

x 1.000.000	Totaal C2000			Nieuwe netwerk				
	Budget – totaal (Bijdrage C2000)	Totale exploitatie-last		C2000 netwerk ex.nieuw		Begroot	Realisatie	
Jaar	Begroot	Realisatie stand begin 2023	Resultaat	Realisatie stand begin 2023	Oorspronkelijk begroot	Programma + investering + exploitatie	Budget ophoging	Programma + investering + exploitatie
2015	€ 89	€ 97	€ 8	€ 93	€ 4	€ 4	€ –	€ 4
2016	€ 109	€ 90	€ – 19	€ 67	€ 23	€ 23	€ –	€ 23

² In mijn brief van 5 juli 2022 heb ik u geïnformeerd over de Advanced Outdoor Basestation. Dit is een oplossing waarin de radioapparatuur, die normaliter wordt geplaatst in de technische ruimte bij een opstelpunt, is opgenomen in een compacte telecom-kast. Een Advanced Outdoor Basestation kan hierdoor gebruik maken van een bestaande telecommast of een hoog gebouw. Er zijn twee Advanced Outdoor Basestations opgeleverd.

x 1.000.000	Totaal C2000				Nieuwe netwerk			
	Budget – totaal (Bijdrage C2000)	Totale exploitatie-last		C2000 netwerk ex.nieuw			Begroot	Realisatie
Jaar	Begroot	Realisatie stand begin 2023	Resultaat	Realisatie stand begin 2023	Oorspronkelijk begroot	Programma + investering + exploitatie	Budget ophoging	Programma + investering + exploitatie
2017	€ 136	€ 94	€ – 42	€ 63	€ 31	€ 31	€ –	€ 31
2018	€ 115	€ 94	€ – 21	€ 54	€ 27	€ 40	€ 13	€ 40
2019	€ 85	€ 93	€ 7	€ 68	€ 20	€ 25	€ 5	€ 25
2020	€ 103	€ 96	€ – 7	€ 61	€ 23	€ 34	€ 11	€ 34
2021	€ 84	€ 61	€ – 23	€ 41	€ 14	€ 20	€ 5	€ 20
2022	€ 58	€ 61	€ 2	€ 43	€ 17	€ 18	€ 0	€ 18
2023	€ 65	€ 65	€ –	€ 39	€ 25	€ 25	€ –	€ 25
2024	€ 44	€ 44	€ –	€ 30	€ 14	€ 14	€ –	€ 14
2025	€ 45	€ 45	€ –	€ 31	€ 13	€ 13	€ –	€ 13
2026	€ 45	€ 45	€ –	€ 33	€ 12	€ 12	€ –	€ 12
2027	€ 44	€ 44	€ –	€ 41	€ 3	€ 3	€ –	€ 3
TOTAAL	€ 1.019	€ 925	€ – 85	€ 664	€ 226	€ 261	€ 35	€ 259

Vraag 6

Wat is na de laatste update in 2020 en de uitbreiding van het nazorgteam van experts expliciet gedaan om de klachten aangaande het systeem te verhelpen? Kunt u dat aan de hand van een tijdlijn inclusief uitgevoerde verbeteringen uitgebreid beantwoorden?

Antwoord 6

Naar aanleiding van de laatste update heeft mijn ministerie diverse maatregelen ondernomen om de dekkingsproblemen verder in kaart te brengen en stappen gezet om mitigerende maatregelen te treffen. In diverse Kamerbrieven, waaronder de meest recente brief van 24 januari 2023 heb ik de drie lijnen op het gebied van de verbetering missiekritische communicatie voor de komende jaren uiteengezet:

- **Inzetten op verbetering van het bestaande netwerk:** doorlopend wordt gewerkt aan het verbeteren van de dekking in gebieden waar de dekking minder goed is door het bijplaatsen van nieuwe opstelpunten of inzetten van andere technische mogelijkheden. Als laatste onderdeel van de vernieuwing van het C2000-netwerk dient het radiobediensysteem op de meldkamers te worden vervangen, zodat de komende jaren de continuïteit van het gebruik van het netwerk wordt gewaarborgd.
- **Inzet op een push-to-talk-app als terugvalvoorziening:** de push-to-talk (PTT) app is een niet-missiekritische app en deze is in november 2022 in gebruik genomen als terugvalvoorziening. In vraag 9 ga ik verder in op de stand van zaken van deze app.
- **De vervanging van C2000:** in 2019 heeft mijn ministerie het programma voor de vervanging van C2000 – programma Nieuwe Openbare Orde en Veiligheid Architectuur-, in het leven geroepen. In vraag 13 ga ik verder in op de stand van zaken van dit programma.

Vraag 7

Hoe komt het dat desondanks drie jaar na die vernieuwing nog steeds klachten worden ervaren? Heeft u inmiddels scherp wat de oorzaken zijn van het falende systeem?

Antwoord 7

Ik vind het vervelend om te constateren dat de verwachting van de gebruikers over C2000 nog niet in lijn zijn met hoe het systeem functioneert. Ik zie echter wel dat sinds de vernieuwing van het netwerk in 2020, het aantal klachten drastisch is verminderd. Het aantal meldingen over C2000 dat binnenkomt bij de Landelijke Meldkamer Samenwerking, is ook al geruime tijd stabiel. Desondanks blijven gebruikers problemen ervaren met het C2000-netwerk. In vraag 4 heb ik uiteengezet waardoor er dekkingsproblemen kunnen ontstaan

en wat mijn mensen eraan doen om die problemen zoveel mogelijk te voorkomen en verhelpen.

Vraag 8

Wat gaat u naar aanleiding van het incident bij Rijsbergen alsnog doen om de werking van C2000 te verbeteren?

Antwoord 8

Zie vraag 4 en vraag 6.

Vraag 9

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitrol van de push-to-talk-app als terugvalvoorziening in die gevallen dat C2000 niet of niet goed functioneert?

Antwoord 9

De push-to-talk app is in het najaar van 2022 beschikbaar gesteld voor alle hulpdiensten compleet met instructie- en trainingsmateriaal. Bijna 40.000 politiemedewerkers kunnen op dit moment gebruik maken van dit systeem. Het feitelijke gebruik in de praktijk per dag varieert tussen de 100 en 250 gebruikers. Het gebruik per maand groeit deze maand naar 1500 actieve gebruikers.

Het gebruik van de app is ontwikkeld voor drie scenario's, namelijk wanneer C2000 niet of niet goed functioneert, in het geval de dekking wegvalt en voor tactisch en strategische redenen.

Ook bij de ander gebruikers, zoals bij de Koninklijke Marachaussee en ambulancepersoneel, wordt de app verder uitgerold. Om het gebruik goed te faciliteren is er trainingsmateriaal ontwikkeld en voor alle gebruikers beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt de app geoptimaliseerd door ervaringen te inventariseren van gebruikers.

Vraag 10

Kunt u aangeven of die app de gebruikers in hun behoeften voorziet? Kent u ook de kritiek dat gebruikers van de app tijdens een calamiteit of direct geweld geen tijd hebben om hun telefoon erbij te pakken en via een push-to-talk-app om hulp te vragen? Zo ja, wat vindt u van die kritiek en wat gaat u met deze kritiek doen? Zo nee, kunt u dit dan alsnog bij de gebruikers peilen en de Kamer daar verslag van doen?

Antwoord 10

De eerste signalen van de gebruikers over het gebruik van de app zijn positief. Gebruikers geven aan dat het prettig is dat de app dezelfde functionaliteiten biedt als de C2000 portofoon. Door middel van het organiseren van operationele praktijkproeven, kijkt de Landelijke Meldkamer Samenwerking of de app op een veilige en adequate manier voor de dagelijkse inzet van onze hulpdiensten kan worden gebruikt en onder welke omstandigheden. Tegelijkertijd is de app nadrukkelijk bedoeld als terugvalvoorziening: het is geen missiekritisch middel wat betekent dat er geen vergelijkbare maatregelen met C2000 zijn getroffen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid te garanderen. Daarnaast blijft het middel een app op de telefoon, waardoor er niet met één druk op de knop kan worden geschakeld met de Meldkamer in geval van hoge urgentie.

Het programma ter vervanging van C2000 is bedoeld om in deze behoeften te voorzien.

Tijdens een inzet zoals bijvoorbeeld een achtervolging (te voet) is het redelijkerwijs niet te verwachten dat politiemedewerkers wisselen van verbindingsmiddel. Er zal onderzoek worden gedaan of training uitkomst biedt.

Vraag 11

Kun u aangeven hoeveel klachten er door gebruikers van C2000 over de app zijn ingediend sinds 2020? Hoe verhoudt de kritiek van bijvoorbeeld de politievakbonden zich tot de signalen die u noemt in uw brief van januari 2023 waarin u zegt dat de eerste signalen positief zijn? (Kamerstuk 29 517, nr. 229)

Antwoord 11

Zoals eerder gemeld is de push-to-talk app sinds het najaar van 2022 beschikbaar. Sinds de introductie van de app zijn er geen klachten over de push-to-talk app bij ons of bij de beheerder van de app bekend.

Vraag 12

Hoe hebben omliggende landen als België en Duitsland de communicatie tussen hulpdiensten georganiseerd? Wat kunnen wij van hen leren?

Antwoord 12

Ook België en Duitsland kennen communicatiemiddelen voor de hulpdiensten die zijn berust op dezelfde standaard als C2000. De dekking in België in de bewoonde gebieden is vergelijkbaar met Nederland. In Duitsland is dit lastiger te zeggen; dit land kent een minimale dekkingsgarantie per deelstaat maar deze is lager in vergelijking met Nederland. Vanwege de omvang van het land is dat niet geheel onverwacht. Mijn ministerie en de politie onderhouden intensief contact met onze omliggende landen om de obstakels en kansen voor de huidige én toekomstige missiekritische voorziening te bespreken en te leren van elkaars inzichten en aanpak. Ook in Europees verband is Nederland betrokken bij de harmonisatie van de verschillende missiekritische oplossingen en werken we mee aan de uitvoering van proeftuinen om grensoverschrijdende communicatie te verbeteren.

Vraag 13

Wanneer komt u naar de Kamer met een afgerond voorstel voor de vervanging en vernieuwing van C2000? En – belangrijker nog – wanneer kunnen de hulpdiensten gaan rekenen op een goed werkend systeem voor hun communicatie?

Antwoord 13

De vervanging van C2000 is onvermijdelijk om aan de groeiende behoeften van gebruikers, zoals real-time locatiebepaling en de inzet van drones, te voldoen. Ik heb in mijn vorige Kamerbrief uiteengezet wat de laatste stand van zaken is met betrekking tot de voortgang van deze vervanging. Het programma Nieuwe Openbare Orde en Veiligheid Architectuur, waarin de gebruikers van de verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd, zijn hard bezig om de vervanging vorm te geven. Dit vraagt zorgvuldigheid en kost tijd. We hebben met elkaar uitgangspunten en randvoorwaarden voor de nieuwe voorziening beschreven en op 8 december 2022 is een marktverkenning gepubliceerd waarin marktpartijen worden bevroegd naar hun zienswijze betreffende de (technische) mogelijkheden voor de nieuwe missiekritische voorziening.

De uitkomsten van deze marktverkenning zijn noodzakelijk voor de verdere vormgeving van de vervanger van C2000. Omdat het toekomstige systeem technisch nog niet is ontwikkeld vraagt dit veel onderzoekstijd waardoor het mede lang duurt. De komende tijd zal ik gebruiken om de businesscase actualiseren en uiteindelijk een programma van eisen op te stellen voor een aanbesteding. Ik zal u halfjaarlijks blijven informeren over deze stand van zaken.